URZĄD STATYSTYCZNY
W KATOWICACH

ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice
email: SekretariatUsKce@stat.gov.pl
tel.: 32 779 12 00
fax: 32 779 13 00, 258 51 55

katowice.stat.gov.pl

KULTURA FIZYCZNA
W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2016 R.

opracowania sygnalne

Katowice, lipiec 2017 r.

Opracowanie zawiera informacje dotyczące klubów i obiektów sportowych przygotowane w oparciu o dane złożone na formularzach o symbolu KFT-1, KFT-OB/a, KFT-OB/b. Dane o klubach sportowych prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2016 r. poz. 176, z późniejszymi zmianami).

PODSTAWOWE DEFINICJE

Sport to wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach.

Klub sportowy to podstawowa jednostka organizacyjna prowadząca działalność sportową, funkcjonująca jako osoba prawna.

Sekcja sportowa to podstawowa jednostka organizacyjna w klubach sportowych, realizująca zadania statutowe, skupiająca zawodników uprawiających jeden rodzaj sportu. Każda sekcja sportowa musi być zarejestrowana we właściwym polskim związku sportowym.

Członek klubu sportowego to osoba, która posiada ważną legitymację członkowską klubu lub spełnia inne określone wymogi, jeśli klub przyjął inne zasady członkostwa.

Ćwiczący to osoba, która czynnie uprawia określony rodzaj sportu uczestnicząc systematycznie w treningach bądź w innej formie zajęć sportowych oraz w imprezach sportowych lub rekreacyjnych.

Juniorzy i juniorki to wszyscy ćwiczący, którzy nie są seniorami, a więc juniorzy, juniorzy młodsi, młodzicy i dzieci, zarówno chłopcy jak i dziewczęta. Nie ma jednoznacznej granicy wieku dla tej kategorii zawodników, gdyż w poszczególnych rodzajach sportu, a nawet konkurencjach w ramach jednego rodzaju sportu, może być inna.

Trener i instruktor sportu to osoba, która ukończyła 18 lat, posiada co najmniej wykształcenie średnie, posiada wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do wykonania zadań trenera lub instruktora sportu oraz nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

Inni prowadzący zajęcia sportowe to osoby, które prowadzą zajęcia sportowe, lecz nie posiadają uprawnień trenerskich i instruktorskich, np. nauczyciele wychowania fizycznego, starsi zawodnicy.

Obiekt sportowy to samodzielny zwarty zespół urządzeń terenowych oraz budynków przeznaczonych do celów sportowych.

Stadion to obiekt przeznaczony do zawodów sportowych i treningów z widownią w postaci trybun otwartych lub zadaszonych, wyposażony w jedno lub więcej boisk do gier wielkich z bieżnią okólną i inne urządzenia sportowe oraz zespół obiektów pomocniczych.

Boisko to plac o odpowiednich wymiarach, kształcie i nawierzchni przystosowany do ćwiczeń, zawodów i gier w różnych sportach.

Stopień wykorzystania obiektu w celach sportowo-rekreacyjnych – wyrażony w procentach – wynika z porównania liczby dni w roku, w których obiekt był wykorzystany w celach sportowo-rekreacyjnych do liczby dni w roku, w których obiekt był czynny.

KLUBY SPORTOWE

Od 2004 r. liczba klubów funkcjonujących w województwie śląskim systematycznie wzrasta. W końcu 2016 r. w województwie działało 1519 klubów sportowych i ich liczba była o 141 większa niż w końcu 2014 r. Wśród klubów sportowych ponad 33% stanowiły uczniowskie kluby sportowe i kluby wyznaniowe.

Kluby sportowe oraz ćwiczący w klubach sportowych
Stan w dniu 31 XII

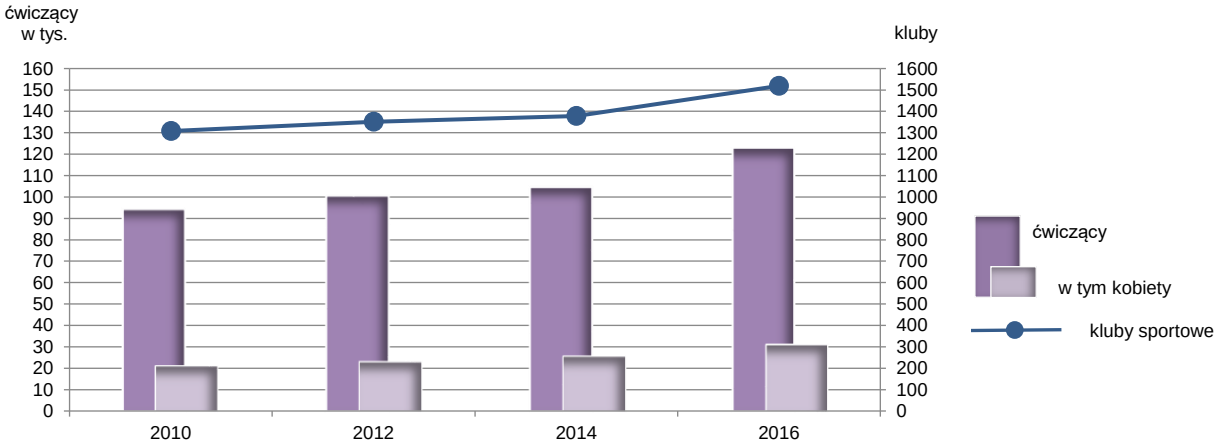

Najwięcej klubów sportowych w końcu 2016 r. działało w Katowicach (7,6% ogółu w województwie) i Częstochowie (5,5%) oraz w powiatach żywieckim (5,1%) i cieszyński (4,3%), natomiast najmniej w Piekarach Śląskich i Świętochłowicach (po 0,9%). W porównaniu z końcem 2014 r. liczba klubów sportowych zwiększyła się w 25 powiatach, w tym w największym stopniu w Katowicach (o 16), powiecie pszczyńskim (o 14), Rybniku i powiecie żywieckim (po 10). Mniejszą liczbę klubów niż w 2014 r. odnotowano m.in. w Gliwicach (o 5 mniej) i Chorzowie (o 3).

Kluby sportowe według podregionów 2016 r.
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostki organizacyjne	Członkowie	Ćwiczący		Trenerzy i instruktorzy sportowi	Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe
			ogółem	w tym w wieku do 18 lat		
Ogółem	**1519**	**121546**	**122801**	**89027**	**5464**	**990**
podregiony:						
Bielski	260	15985	16961	11750	811	117
Bytomski	149	12058	12337	8963	495	102
Częstochowski	207	14347	14485	10459	644	176
Gliwicki	134	13818	13210	10178	583	111
Katowicki	221	22213	20457	14988	960	147
Rybnicki	254	17579	18052	12450	761	177
Sosnowiecki	166	14717	15219	11250	703	81
Tyski	128	10829	12080	8989	507	79

Kluby sportowe liczyły 121,5 tys. członków (o 15,7% więcej niż w końcu 2014 r.), a ćwiczyło w nich 122,8 tys. osób (o 17,6% więcej niż w końcu 2014 r.). Wśród osób ćwiczących przeważali mężczyźni (tj. 74,7% ogółu). Osoby w wieku do 18 lat stanowiły 72,5% ćwiczących. Udział osób zarejestrowanych w polskich związkach sportowych wśród ogółu ćwiczących wyniósł 51,3% (52,3% w końcu 2014 r.).

Najwięcej ćwiczących w klubach sportowych w końcu 2016 r. zanotowano w Katowicach (8,3% ogółu), Częstochowie (5,9%), Zabrzu (4,7%) i Bielsku-Białej (4,1%), natomiast najmniej w Mysłowicach (0,8%). W porównaniu z końcem 2014 r. liczba ćwiczących zwiększyła się w 32 powiatach, w tym w największym stopniu w Siemianowicach Śląskich (o 82,3%), Piekarach Śląskich (o 67,4%), powiecie bieruńsko-lędzińskim (o 48,7%) i Sosnowcu (o 46,9%), natomiast najbardziej zmniejszyła się w Gliwicach (o 15,0%).

Ćwiczący w klubach sportowych na 1000 ludności według powiatów w 2016 r.
Stan w dniu 31 XII

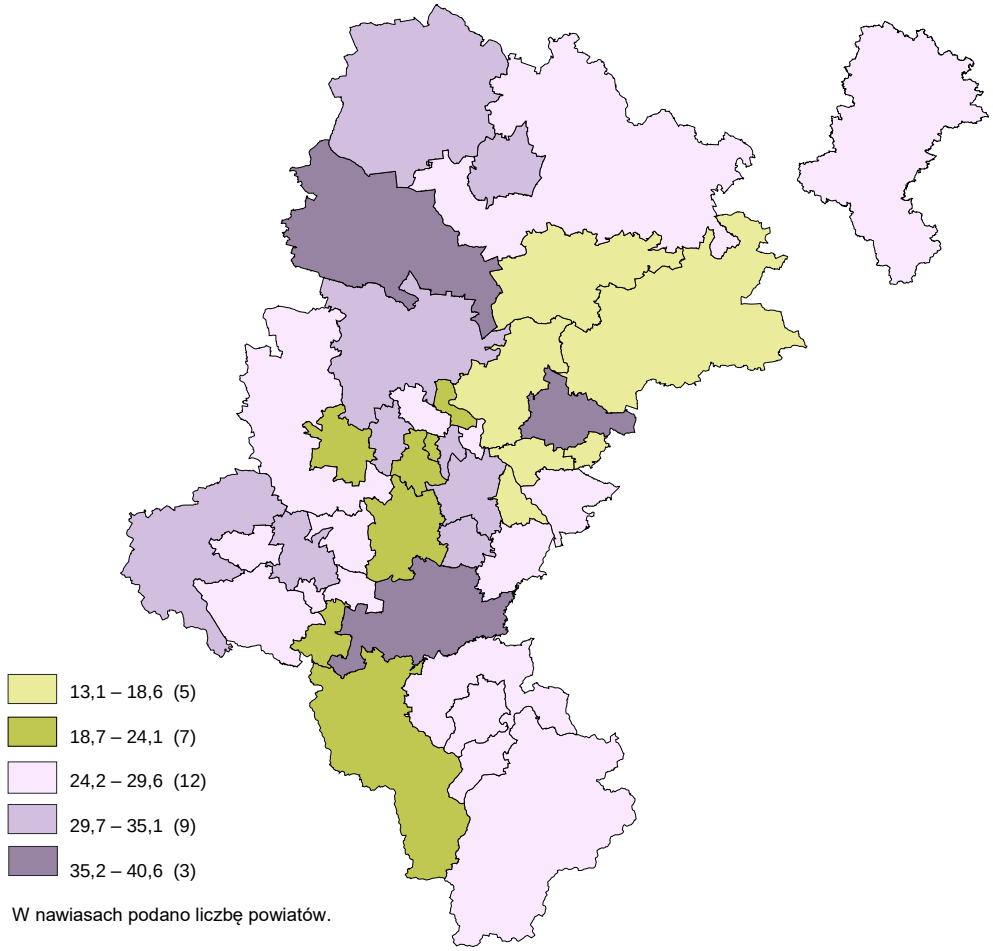

W nawiasach podano liczbę powiatów.

Na 1000 mieszkańców województwa w końcu 2016 r. przypadało 26,9 ćwiczących (22,8 w końcu 2014 r.); najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w powiecie pszczyńskim (40,6), najniższą w Mysłowicach (13,1), powiecie zawierciański (14,7) i myszkowskim (15,9). Ćwiczących przypadających na 1000 mieszkańców, powyżej średniej wojewódzkiej, odnotowano w: Dąbrowie Górniczej (36,8), powiecie lublinieckim (36,1), powiecie raciborskim (34,4) oraz w Katowicach (34,1).

W końcu 2016 r., podobnie jak w końcu 2014 r., najpopularniejszym rodzajem sportu w województwie śląskim była piłka nożna (38,9% ogólnej liczby ćwiczących w sekcjach sportowych – liczonych tyle razy, w ilu rodzajach sportu występują). Liczba ćwiczących, trenujących piłkę nożną przewyższała prawie 6-krotnie liczbę ćwiczących w drugim pod względem popularności sporcie – piłce siatkowej (6,8% wszystkich ćwiczących). Kolejne miejsca zajmowały m.in. pływanie (5,1%) i koszykówka (3,7%). Popularne wśród ćwiczących były także np. lekkoatletyka (3,1%) i judo (2,5%).

Ćwiczący [a] w klubach sportowych według płci i rodzajów sportu w 2016 r.
Stan w dniu 31 XII

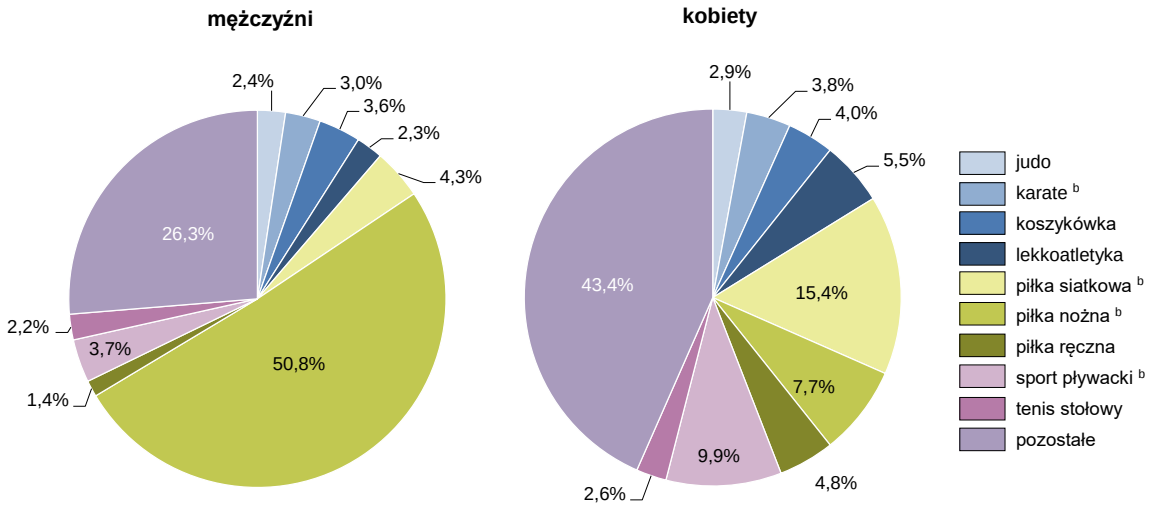

a Liczeni tyle razy w ilu rodzajach sportu występują. **b** Grupa sportu obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu.

Wśród rodzajów sportu w końcu 2016 r., można wyodrębnić takie, które były uprawiane tylko przez kobiety (sofboll i gimnastyka artystyczna) oraz takie, które trenowali tylko mężczyźni (snooker, wakeboard, piłka nożna plażowa, sport kartingowy i akrobacja lotnicza). Kobiety stanowiły większość wśród ćwiczących takie rodzaje sportu, jak np. trampolina (95,0%), akrobatyka sportowa (90,5%), Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego (88,9%) i taniec sportowy (84,0%). Mężczyźni przeważali wśród takich rodzajów sportu jak m. in. wędkarstwo (99,0%), sport żużlowy (98,6%), modelarstwo pływające (96,4%) oraz modelarstwo lotnicze i kosmiczne (94,9%).

W końcu 2016 r. kadra szkoleniowa liczyła 6,5 tys. osób (o 17,8% więcej niż w końcu 2014 r.), z tego trenerzy stanowili 46,7%, instruktorzy sportowi 37,9%, a inne osoby prowadzące zajęcia sportowe – 15,3%. W porównaniu z końcem 2014 r. liczba instruktorów sportowych zmniejszyła się o 8,7%, natomiast liczba trenerów i innych osób prowadzących zajęcia sportowe zwiększyła się odpowiednio o: 61,0% i 6,9%. Najwięcej trenerów szkoliło sportowców w klubach sportowych w Katowicach (8,6% ogółu) i Częstochowie (5,4%), natomiast najmniej w Piekarach Śląskich, Świętochłowicach i Mysłowicach (po 0,7%). Najwięcej instruktorów sportowych prowadziło zajęcia w klubach sportowych w Katowicach (9,9% ogółu) i Częstochowie (8,6%), natomiast najmniej w Żorach i Piekarach Śląskich (po 0,9%).

Kadra szkoleniowa na 100 osób ćwiczących w klubach sportowych w 2016 r.
Stan w dniu 31 XII

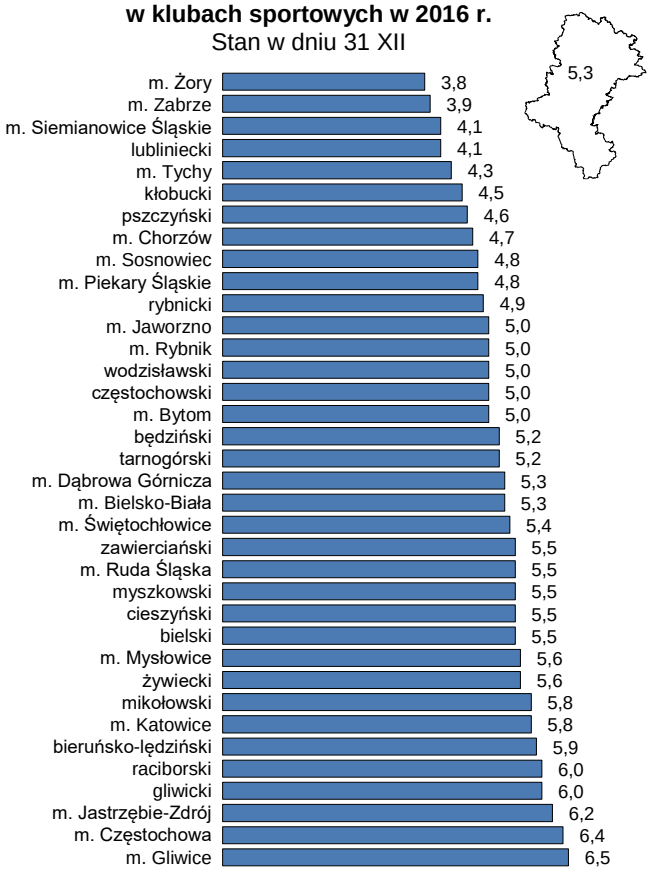

W końcu 2016 r. liczba pracowników medycznych i odnowy biologicznej wyniosła 0,3 tys. osób, a pracowników administracyjnych – 1,2 tys. W stosunku do końca 2014 r. kadra medyczna zwiększyła się o 37,1%, a kadra administracyjna zwiększyła się o 11,9%. Najwięcej pracowników medycznych i odnowy biologicznej było w klubach sportowych w Katowicach, natomiast najmniej w Siemianowicach Śląskich i Mysłowicach. Największą liczbę pracowników administracyjnych odnotowano w Katowicach, natomiast najmniejszą w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

OBIEKTY SPORTOWE

W końcu 2014 r. w województwie śląskim sportowcy mieli do dyspozycji 206 stadionów. Wśród nich stadiony piłkarskie stanowiły 68,4%, stadiony wielofunkcyjne 27,2%, żużlowe 2,4%, a lekkoatletyczne 1,5%. Najwięcej stadionów funkcjonowało w powiatach: kłobuckim (16), bielskim (15), będzińskim i tarnogórskim (po 13). Wśród stadionów dominowały te, które posiadały do 3 tys. miejsc (92,7%), tylko 1 stadion (piłkarski) zlokalizowany w Chorzowie posiadał powyżej 40 tys. miejsc siedzących.

Na terenie województwa w końcu 2014 r. funkcjonowało 533 boisk do gier wielkich, z czego boiska piłkarskie stanowiły 97,9%. Najwięcej boisk do gier wielkich znajdowało się w powiatach: gliwickim (48), raciborskim i żywieckim (po 36), wodzisławskim (35) i cieszyńskim (34). Ponadto w województwie było także 209 boisk do gier małych (do koszykówki, piłki ręcznej, piłki siatkowej), 208 boisk uniwersalnych-wielozadaniowych i 196 kortów tenisowych. Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa najwięcej boisk do gier małych było zlokalizowanych w powiecie gliwickim (23), a boisk uniwersalnych-wielozadaniowych w powiecie żywieckim (17). Najwięcej kortów tenisowych zlokalizowanych było w Chorzowie (20), powiecie cieszyńskim (18) i Bytomiu (16).

W województwie śląskim funkcjonowało 55 dużych hal sportowych wielofunkcyjnych (o wymiarach 44x22 m i większych), z których 47 dysponowało widownią z liczbą miejsc do 3 tys. Najwięcej tego typu hal znajdowało się w Jaworznie (8), powiecie częstochowskim (5) i Katowicach (4). Hale sportowe o mniejszych wymiarach (43) zlokalizowane były m.in. w Katowicach (5), powiecie cieszyńskim (4), raciborskim i Piekarach Śląskich, Sosnowcu (po 3). Liczba sal gimnastycznych i pomocniczych wyniosła 121, z czego najwięcej znajdowało się w powiecie raciborskim (26) i Katowicach (15).

W końcu 2014 r. w województwie funkcjonowało 120 pływalni sportowych, z tego 60 było pływalni krytych. Ponad połowa pływalni (52,5%) posiadała wymiary od 25x12,5 m do poniżej 50x25 m. Pływalni o wymiarach 50x25 m (olimpijskich) było 14, w tym 4 z nich to pływalnie otwarte zlokalizowane w powiecie cieszyńskim. Najwięcej pływalni mieli do dyspozycji mieszkańcy powiatu cieszyńskiego (14), Katowic (11), powiatu wodzisławskiego (7).

Miłośnicy sportów zimowych w końcu 2014 r. mieli do dyspozycji 38 lodowisk sztucznie mrożonych (w tym 28 niezadaszonych), 8 skoczni narciarskich oraz 66,2 km narciarskich tras zjazdowych i 57,4 km narciarskich tras biegowych. Najwięcej lodowisk sztucznie mrożonych znajdowało się w Tychach (4). Trasy narciarskie zjazdowe i skocznie narciarskie były zlokalizowane głównie w powiatach bielskim i cieszyński, w których naturalne ukształtowanie terenu sprzyja uprawianiu tych sportów.

Stopień wykorzystania wybranych obiektów w celach sportowo-rekreacyjnych w 2014 r.

a Dane dotyczą obiektów pełnowymiarowych.

Opracowanie: Anna Owczarek, Andrzej Poloczek

Opracowanie graficzne; wersja elektroniczna: Agnieszka Kaim
– Śląski Ośrodek Badań Regionalnych

Katowice, lipiec 2017 r.